

ГОЛОВНА > ВІЙНА

THE ECONOMIST: ЕКОНОМІКА УКРАЇНИ
НАБЛИЖАЄТЬСЯ ДО МЕЖІ

17 вересня, 2026, 19:06

Підписатися

Додати ZN.ua на банківську картку

© Getty Images

Коштів на оборону вже бракує, а у 2027 році потреба в іноземному фінансуванні лише зростає.

Росія перейшла до нової фази тотальної війни проти України. Вона поєднує масовані удари по містах з економічним і психологічним тиском на населення. У Києві почастішали перебої в роботі громадського транспорту. Сирени повітряної тривоги та сповіщення про ракетні атаки стали для мешканців столиці буденністю, повідомляє The Economist.

Наприкінці серпня почастішали атаки реактивних безпілотників. Росія також збільшила кількість ракетних ударів по українських містах у глибокому тилу. Через це, а також через нестачу засобів перехоплення в Україні, війна знову стала відчутнішою для мешканців столиці. Деякі повідомлення свідчать про нову хвилю виїзду родин із Києва до безпечніших регіонів на заході країни.

Джерела, обізані з перебігом тривалих переговорів спецпосланців Дональда Трампа з Володимиром Зеленським, кажуть, що пропозиція обмеженої технічної угоди може з'явитися вже найближчими тижнями. Вікно для переговорів може відкритися після імітаційних виборів до Держдуми Росії 20 вересня та проміжних виборів у США – Дабі на початку жовтня.

Трампл, ймовірно, розраховує похвалитися перед виборцями угодою щодо Чорного моря. Вона може послабити обмеження на експорт російської нафти та українського зерна. Тристоронні переговори за участю США, Росії та України можуть відбутися в Абу-Дабі на початку жовтня.

Видання зазначає, що Київ має певні козири. Євросоюз залишається єдиним у цьому питанні, а перспективи повністю проросійського врегулювання за взразком саміту в Анкориджі відсутні.

«Аляска мертва», з посмішкою каже високопоставлений чиновник у Києві.

Надії на ширший мир чи повне припинення вогню видання називає нереалістичними. Володимир Путін, ймовірно, не припинить наступ раніше наступної весни.

За оцінками The Economist, цього року Росія збільшила контрольовану нею територію лише приблизно на 100 квадратних кілометрів. Це близько 0,017% території України в межах кордонів до 2014 року. Такий застій на карті приховує технологічну гонку. З наближенням зими Росія випереджає Україну і за обсягами виробництва, і за технологіями далекобійної зброї.

Лінія фронту дедалі менше нагадує суцільну систему окопів. Тепер це смуга завширшки від 40 до 80 кілометрів, яку називають «зоною ураження». Там будь-який рух може бути небезпечним. Удень і вночі небо контролюють FPV-дрони.

Український військовий розповів виданню, що росіяни замінюють бронетехніку на швидкі джипи без дверей. Так їм легше і швидше вистрибувати з машини. «Іноді вони йдуть пішки до 20 кілометрів, несучи все на собі, щоб, почувши дрон, було легше сховатися», – розповів він.

Улюбленою мішенню росіян залишаються потяги. Якщо раніше вони атакували ешелони з військовою технікою на стоянках, то тепер під удар потрапляють усі локомотиви. Йдеться також про польські потяги. Нещодавно росіяни атакували залізничну станцію біля кордону з Польщею. Цього року через удари по залізниці було знищено понад 250 локомотивів.

ВАС ЗАЦІКАВИТЬ

Група західних посадовців стали очевидцями російського удару по поїзду «Київ-Варшава» – ЗМІ

Щодня росіяни обстрілюють автозавтрапні станції. Особливо часто під удар потрапляють ті, що заправляють вантажівки.

The Economist пояснює прогрес Росії в далекобійних ударах двома чинниками.

По-перше, старі гвинтові «Шахеди» замінюють реактивними. Ймовірно, їх завезли з Китаю. За наявними даними, Росія планує виробити 24 тисячі реактивних «Шахедів» до кінця 2026 року. За українськими оцінками, наразі використано лише близько тисячі таких дронів.

По-друге, Росія нарощує виробництво балістичних ракет. За однією з оцінок, вона здатна запускати понад 100 ракет усіх типів щомісяця.

Відповіді на це в Україні практично немає. Особливо з огляду на екстремно низький запас американських перехоплювачів Patriot. Крім того, Україна не має доступу до Starlink на окупованій території. Це не дозволяє «бити по лучнику», тобто знищувати мобільні пускові установки замість того, щоб перехоплювати самі ракети.

Попри це, за словами військових, ситуація на фронті залишається стійкою. Під командуванням нового молодого головнокомандувача Михайла Драпатого «це вже не маленька радянська армія, що воює проти великої радянської армії», каже колишній прем'єр Олексій Гончарук.

Військові також не побоюються нової хвилі російської мобілізації, на відміну від багатьох у Києві. Однак тих самих офіцерів турбує загальна динаміка бойових дій.

Раніше стійка внутрішня економіка забезпечувала урядові податкові надходження, а громадянам давала відчуття нормального життя. Новий етап тотальної війни поклав цьому край.

Україна відчуває нестачу фінансування. Витрати на військове спорядження зростають, а прямої західної допомоги недостатньо.

Через російські удари зупинилися великі металургійні підприємства у Кривому Розі та Запоріжжі. У серпні виробництво сталі було на 60% нижчим, ніж роком раніше. За прогнозами, у вересні ситуація буде ще гіршою.

ВАС ЗАЦІКАВИТЬ

Втрати української економіки через обмеження ЄС можуть перевищити 6% ВВП – ЗМІ

Постраждали також супермаркети, електронна комерція та поштова служба. Складські потужності в столиці скоротилися аж на 80%.

ВАС ЗАЦІКАВИТЬ

У Києві вранці дрони поцілили у склад на 3000 кв. м

Найруйнівнішим наслідком стало фактичне закриття Росією глибоководних портів Одеси в липні. Через це значна частина врожаю цього року ризикне залишитися невідвантаженою. Торік аграрний експорт становив понад 10% ВВП України.

ВАС ЗАЦІКАВИТЬ

ЄС готує заходи для підтримки експорту українського зерна – Bloomberg

Через низькі внутрішні ціни та ймовірне заповнення складів до грудня деякі з найбільших агрокомпаній України вже замислюються, чи варто взагалі сіяти наступного сезону.

І все це відбувається ще до зими.

Кілька великих міст, насамперед Київ, особливо вразливі через залежність від великих теплоелектростанцій. Повністю захистити їх неможливо. Якщо, як і торік, буде знищено локальну генерацію, Київ може перетворитися на «електричний острів», залежний від кількох уразливих вузлів.

Цього року також побоюються проблем із продовольством, водою і особливо каналізацією.

«Це місто може впасти», – каже західний дипломат.

Український чиновник очікує «справжнього пекла» вже до жовтня: «Вони будуть мучити Київ», – каже він. – Вони використовуватимуть втому, виснаження та інші чинники, щоб спробувати створити трагедію».

За його словами, батьки вже обговорюють можливість відправити дітей у західні регіони країни або навіть за кордон.

Кожна родина, яка виїжджає, скорочує податкову базу та кількість працівників. Робоча сила і без того виснажена приблизно мільйоном людей на військовій службі та приблизно такою ж кількістю тих, хто ухиляється від призову.

Не все настільки песимістично. Зростання виробництва власної зброї дає економіці певний імпульс. Майже половина з 20 найбільших платників податків в Україні належать до військово-технічної галузі. Такі компанії децентралізовані, тому їх складніше вразити. З часом вони можуть стати новими лідерами українського експорту.

Однак ознаки напруження у воєнній економіці вже помітні. Падіння експортних доходів тисне на гривню. Це може змусити Національний банк витратити частину резервів, які наразі становлять трохи менше 50 млрд доларів, щоб стабілізувати валюту. Інший варіант – підвищити відсоткові ставки.

У серпні Зеленський здивував європейських партнерів, попросивши допомоги для покриття дефіциту військового бюджету в розмірі 27 млрд доларів. Аналітики інвесткомпанії Dragon Capital підвищили прогноз загального дефіциту на цей рік на 3 до 9 млрд доларів.

Наступного року ситуація виглядає не кращою. Міністр фінансів Сергій Марченко заявив, що у 2027 році Україні знадобиться на 32,6 млрд доларів більше іноземного фінансування, ніж уже обіцяно.

Один із чиновників вважає, що суворий «моральний дух» під час зими допоможе зібрати сили в кулак.

«Який у нас вибір?» – каже він.

Прагнення вижити вже не раз допомагало Україні долати перешкоди. Але Росія повертається до ще жорсткіших методів ведення війни. Тому Україні знову знадобляться гроші, щоб впоратися з новими викликами. А найбільше їй, як і завжди, знадобиться мужність.

Україні вже не вистачає власних коштів, щоб покривати всі видатки бюджету. Без міжнародної допомоги доходи держави покривають лише 65,4% витрат. На 2027 рік потреба у зовнішньому фінансуванні зростає ще більше: урядові потрібно знайти додаткові 32,6 млрд доларів. Через затримку міжнародної допомоги влада вже відкладає частину некритичних витрат.

Докладніше про стан державних фінансів та причини зростання залежності бюджету від зовнішньої допомоги у статті ZN.ua «Ситуація у держфінансах близька до критичної. Що робити» пише завідувач кафедри регіоналістики КНУ імені Василя Гетьмана, академік НАН України, експлова Ради НБУ Богдан Данилишин.

Підписатися

Додати ZN.ua на банківську картку

© Getty Images

Коштів на оборону вже бракує, а у 2027 році потреба в іноземному фінансуванні лише зростає.

Росія перейшла до нової фази тотальної війни проти України. Вона поєднує масовані удари по містах з економічним і психологічним тиском на населення. У Києві почастішали перебої в роботі громадського транспорту. Сирени повітряної тривоги та сповіщення про ракетні атаки стали для мешканців столиці буденністю, повідомляє The Economist.

Наприкінці серпня почастішали атаки реактивних безпілотників. Росія також збільшила кількість ракетних ударів по українських містах у глибокому тилу. Через це, а також через нестачу засобів перехоплення в Україні, війна знову стала відчутнішою для мешканців столиці. Деякі повідомлення свідчать про нову хвилю виїзду родин із Києва до безпечніших регіонів на заході країни.

Джерела, обізані з перебігом тривалих переговорів спецпосланців Дональда Трампа з Володимиром Зеленським, кажуть, що пропозиція обмеженої технічної угоди може з'явитися вже найближчими тижнями. Вікно для переговорів може відкритися після імітаційних виборів до Держдуми Росії 20 вересня та проміжних виборів у США – Дабі на початку жовтня.

Трампл, ймовірно, розраховує похвалитися перед виборцями угодою щодо Чорного моря. Вона може послабити обмеження на експорт російської нафти та українського зерна. Тристоронні переговори за участю США, Росії та України можуть відбутися в Абу-Дабі на початку жовтня.

Видання зазначає, що Київ має певні козири. Євросоюз залишається єдиним у цьому питанні, а перспективи повністю проросійського врегулювання за взразком саміту в Анкориджі відсутні.

«Аляска мертва», з посмішкою каже високопоставлений чиновник у Києві.

Надії на ширший мир чи повне припинення вогню видання називає нереалістичними. Володимир Путін, ймовірно, не припинить наступ раніше наступної весни.

За оцінками The Economist, цього року Росія збільшила контрольовану нею територію лише приблизно на 100 квадратних кілометрів. Це близько 0,017% території України в межах кордонів до 2014 року. Такий застій на карті приховує технологічну гонку. З наближенням зими Росія випереджає Україну і за обсягами виробництва, і за технологіями далекобійної зброї.

Лінія фронту дедалі менше нагадує суцільну систему окопів. Тепер це смуга завширшки від 40 до 80 кілометрів, яку називають «зоною ураження». Там будь-який рух може бути небезпечним. Удень і вночі небо контролюють FPV-дрони.

Український військовий розповів виданню, що росіяни замінюють бронетехніку на швидкі джипи без дверей. Так їм легше і швидше вистрибувати з машини. «Іноді вони йдуть пішки до 20 кілометрів, несучи все на собі, щоб, почувши дрон, було легше сховатися», – розповів він.

Улюбленою мішенню росіян залишаються потяги. Якщо раніше вони атакували ешелони з військовою технікою на стоянках, то тепер під удар потрапляють усі локомотиви. Йдеться також про польські потяги. Нещодавно росіяни атакували залізничну станцію біля кордону з Польщею. Цього року через удари по залізниці було знищено понад 250 локомотивів.

ВАС ЗАЦІКАВИТЬ

Група західних посадовців стали очевидцями російського удару по поїзду «Київ-Варшава» – ЗМІ

Щодня росіяни обстрілюють автозавтрапні станції. Особливо часто під удар потрапляють ті, що заправляють вантажівки.

The Economist пояснює прогрес Росії в далекобійних ударах двома чинниками.

По-перше, старі гвинтові «Шахеди» замінюють реактивними. Ймовірно, їх завезли з Китаю. За наявними даними, Росія планує виробити 24 тисячі реактивних «Шахедів» до кінця 2026 року. За українськими оцінками, наразі використано лише близько тисячі таких дронів.

По-друге, Росія нарощує виробництво балістичних ракет. За однією з оцінок, вона здатна запускати понад 100 ракет усіх типів щомісяця.

Відповіді на це в Україні практично немає. Особливо з огляду на екстремно низький запас американських перехоплювачів Patriot. Крім того, Україна не має доступу до Starlink на окупованій території. Це не дозволяє «бити по лучнику», тобто знищувати мобільні пускові установки замість того, щоб перехоплювати самі ракети.

Попри це, за словами військових, ситуація на фронті залишається стійкою. Під командуванням нового молодого головнокомандувача Михайла Драпатого «це вже не маленька радянська армія, що воює проти великої радянської армії», каже колишній прем'єр Олексій Гончарук.

Військові також не побоюються нової хвилі російської мобілізації, на відміну від багатьох у Києві. Однак тих самих офіцерів турбує загальна динаміка бойових дій.

Раніше стійка внутрішня економіка забезпечувала урядові податкові надходження, а громадянам давала відчуття нормального життя. Новий етап тотальної війни поклав цьому край.

Україна відчуває нестачу фінансування. Витрати на військове спорядження зростають, а прямої західної допомоги недостатньо.

Через російські удари зупинилися великі металургійні підприємства у Кривому Розі та Запоріжжі. У серпні виробництво сталі було на 60% нижчим, ніж роком раніше. За прогнозами, у вересні ситуація буде ще гіршою.

ВАС ЗАЦІКАВИТЬ

Втрати української економіки через обмеження ЄС можуть перевищити 6% ВВП – ЗМІ

Постраждали також супермаркети, електронна комерція та поштова служба. Складські потужності в столиці скоротилися аж на 80%.

ВАС ЗАЦІКАВИТЬ

У Києві вранці дрони поцілили у склад на 3000 кв. м

Найруйнівнішим наслідком стало фактичне закриття Росією глибоководних портів Одеси в липні. Через це значна частина врожаю цього року ризикне залишитися невідвантаженою. Торік аграрний експорт становив понад 10% ВВП України.

ВАС ЗАЦІКАВИТЬ

ЄС готує заходи для підтримки експорту українського зерна – Bloomberg

Через низькі внутрішні ціни та ймовірне заповнення складів до грудня деякі з найбільших агрокомпаній України вже замислюються, чи варто взагалі сіяти наступного сезону.

І все це відбувається ще до зими.

Кілька великих міст, насамперед Київ, особливо вразливі через залежність від великих теплоелектростанцій. Повністю захистити їх неможливо. Якщо, як і торік, буде знищено локальну генерацію, Київ може перетворитися на «електричний острів», залежний від кількох уразливих вузлів.

Цього року також побоюються проблем із продовольством, водою і особливо каналізацією.

«Це місто може впасти», – каже західний дипломат.

Український чиновник очікує «справжнього пекла» вже до жовтня: «Вони будуть мучити Київ», – каже він. – Вони використовуватимуть втому, виснаження та інші чинники, щоб спробувати створити трагедію».

За його словами, батьки вже обговорюють можливість відправити дітей у західні регіони країни або навіть за кордон.

Кожна родина, яка виїжджає, скорочує податкову базу та кількість працівників. Робоча сила і без того виснажена приблизно мільйоном людей на військовій службі та приблизно такою ж кількістю тих, хто ухиляється від призову.

Не все настільки песимістично. Зростання виробництва власної зброї дає економіці певний імпульс. Майже половина з 20 найбільших платників податків в Україні належать до військово-технічної галузі. Такі компанії децентралізовані, тому їх складніше вразити. З часом вони можуть стати новими лідерами українського експорту.

Однак ознаки напруження у воєнній економіці вже помітні. Падіння експортних доходів тисне на гривню. Це може змусити Національний банк витратити частину резервів, які наразі становлять трохи менше 50 млрд доларів, щоб стабілізувати валюту. Інший варіант – підвищити відсоткові ставки.

У серпні Зеленський здивував європейських партнерів, попросивши допомоги для покриття дефіциту військового бюджету в розмірі 27 млрд доларів. Аналітики інвесткомпанії Dragon Capital підвищили прогноз загального дефіциту на цей рік на 3 до 9 млрд доларів.

Наступного року ситуація виглядає не кращою. Міністр фінансів Сергій Марченко заявив, що у 2027 році Україні знадобиться на 32,6 млрд доларів більше іноземного фінансування, ніж уже обіцяно.

Один із чиновників вважає, що суворий «моральний дух» під час зими допоможе зібрати сили в кулак.

«Який у нас вибір?» – каже він.

Прагнення вижити вже не раз допомагало Україні долати перешкоди. Але Росія повертається до ще жорсткіших методів ведення війни. Тому Україні знову знадобляться гроші, щоб впоратися з новими викликами. А найбільше їй, як і завжди, знадобиться мужність.

Україні вже не вистачає власних коштів, щоб покривати всі видатки бюджету. Без міжнародної допомоги доходи держави покривають лише 65,4% витрат. На 2027 рік потреба у зовнішньому фінансуванні зростає ще більше: урядові потрібно знайти додаткові 32,6 млрд доларів. Через затримку міжнародної допомоги влада вже відкладає частину некритичних витрат.

Докладніше про стан державних фінансів та причини зростання залежності бюджету від зовнішньої допомоги у статті ZN.ua «Ситуація у держфінансах близька до критичної. Що робити» пише завідувач кафедри регіоналістики КНУ імені Василя Гетьмана, академік НАН України, експлова Ради НБУ Богдан Данилишин.

Підписатися

Додати ZN.ua на банківську картку

© Getty Images

Коштів на оборону вже бракує, а у 2027 році потреба в іноземному фінансуванні лише зростає.

Росія перейшла до нової фази тотальної війни проти України. Вона поєднує масовані удари по містах з економічним і психологічним тиском на населення. У Києві почастішали перебої в роботі громадського транспорту. Сирени повітряної тривоги та сповіщення про ракетні атаки стали для мешканців столиці буденністю, повідомляє The Economist.

Наприкінці серпня почастішали атаки реактивних безпілотників. Росія також збільшила кількість ракетних ударів по українських містах у глибокому тилу. Через це, а також через нестачу засобів перехоплення в Україні, війна знову стала відчутнішою для мешканців столиці. Деякі повідомлення свідчать про нову хвилю виїзду родин із Києва до безпечніших регіонів на заході країни.

Джерела, обізані з перебігом тривалих переговорів спецпосланців Дональда Трампа з Володимиром Зеленським, кажуть, що пропозиція обмеженої технічної угоди може з'явитися вже найближчими тижнями. Вікно для переговорів може відкритися після імітаційних виборів до Держдуми Росії 20 вересня та проміжних виборів у США – Дабі на початку жовтня.

Трампл, ймовірно, розраховує похвалитися перед виборцями угодою щодо Чорного моря. Вона може послабити обмеження на експорт російської нафти та українського зерна. Тристоронні переговори за участю США, Росії та України можуть відбутися в Абу-Дабі на початку жовтня.

Видання зазначає, що Київ має певні козири. Євросоюз залишається єдиним у цьому питанні, а перспективи повністю проросійського врегулювання за взразком саміту в Анкориджі відсутні.

«Аляска мертва», з посмішкою каже високопоставлений чиновник у Києві.

Надії на ширший мир чи повне припинення вогню видання називає нереалістичними. Володимир Путін, ймовірно, не припинить наступ раніше наступної весни.

За оцінками The Economist, цього року Росія збільшила контрольовану нею територію лише приблизно на 100 квадратних кілометрів. Це близько 0,017% території України в межах кордонів до 2014 року. Такий застій на карті приховує технологічну гонку. З наближенням зими Росія випереджає Україну і